

Министерство образования Республики Саха (Якутия) Муниципальное казенное учреждение «Муниципальный орган управления образования»
Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение «Бордонская средняя общеобразовательная школа»

Рассмотрено :

на заседании МС

протокол № 1 от 29 08 2017г

согласовано:

заместитель директора

по учебной работе Спирина ЛН

« 29 » августа 2017г

Утверждено:

директор школы

Григорьев ВТ)

« 29 » августа 2017г

**РАБОЧАЯ ПРОГРАММА учителя якутского языка и литературы МБОУ «Бордонская средняя общеобразовательная школа»
Павловой Сусанны Николаевны на
2017-18 учебный год**

Предмет: якутский язык

Класс: 5

Учитель: Павлова С.Н.

Количество часов в неделю: 2 часа.

Количество часов по программе: 68 ч.

Составлено в соответствии с программным требованием, учебник «Саха тыла» 5 кл. якутской школы, рекомендовано Министерством образования Республики Саха (Якутия). / Авторы: Винокуров И П.Алексеев И.Е.Гурьев ГИ.Попова ММ. – Якутск: Бичик, 2016. В тематическом планировании отражены подробно темы уроков, цели, домашние задания

	1 четверть	2 четверть	3 четверть	4 четверть
Всего часов по программе				
Дано уроков фактически				
Не выполнено (указать причину)				

Быһаары сурук

Саха Республикатыгар орто оскуолаҕа саха тылын уерэтии государственнай суолталаах икки докумуоцца олобууар:

1. 1992 с. муус устар 4 кунугэр ылыллыбыт Саха Республикатын Конституциятын 46-с ыстатыйатыгар «Саха Республикатын государственнай тылларынан саха уонна нуучча тыла буолаллар» диэн суруллубута. Ол аата саха тыла уерэххэ, улэбэ-хамнаска, дыяладакумуон толоруутугар, общественной олох бары эйгэтигэр толору туттулар бырааптаах тыл буолар.
2. СР Правительствота 1991 с. ыам ыйын 23 кунугэр «Саха Республикатын национальной оскуолаларын сацардан сайыннары концепциятын» бигэргэппитэ. Концепция оҕо кыра сааһыттан орто оскуоланы бүтэриэр диэри теребут тылынан иитиллэр, уерэнэр конституциянан керуллубут демократической быраабын олоххо киллэрэр принциби тутуһар.

Оҕо теребут тыла уерэби-билиини кэбэбэстик ылынар, еие-толкуйа тобуллар, майгыта-сигилитэ олохсуйар, айар-тутар дьобура сайдар айылбаттан айыллыбыт эйгэтэ буолар.

Норуот олобут олоҕо, тына-дьылбата тылыгар сеце сылдыар. Оҕо теруебуттэн ийэ тылын эйгэтигэр иитилиннэбинэ, омук кутунсурун, ер уйэлэргэ муспут муудараһын этигэр-хааныгар ицэринэр, теребут тылын, бэйэтин омугун ытыктыыр-харыстыыр киһи буолар. Ийэ тыллаах киһи атын омук дьонун кытта тэцнэбин билинэн, дьиц интернациональной тыыцца иитиллэр.

Хайа да омук теребут тылын билэр, таптыыр, сыаналыыр кэнчээри ыччаттаах буоллабына, тыыннаах буолар, салгыы сайдар, барбарар кыахтанар. Тыл – бутун норуот национальной баайа, кэлэр кэскилэ.

Саха тыла – саха оскуолатыгар уерэх тыла, билии-керуу терде буолар. Уерэнээччи тыл уерэбин туһунан сурун ейдебулэ, ситимнээн сацарар уеруйэбэ, ырытар-толкуйдуур, оцорон керер дьобура мацнай теребут тыл уроугар олохсуйар.

Онтон салгыы оҕо атын уерэх предметтэрин ис хоһоонун теребут тылынан ордук чэпчэкистик ейдуур. Билиитэ-керуутэ кэцээн истэбин ахсын тылын саппааһа байар, онон атын предметтэри сахалыы уерэтии теребут тылы баһылыырга кемелеһер.

Тереебут тылын учугэйдик билэр уерэнээччи ол ейдебулугэр, сатабылыгар, уеруйэбэр тирэбирэн, нуучча тылын, омук тылларын эмиэ тургэнник уерэтэр. Хас да тылы билэр киһи информацияны ылар, туһанар кыаба улам улаатан иһэр.

Ити курдук саха тылын оскуолаба уерэтии бары предметтэри уерэтиини кытта быһаччы ситимнээх, онно акылаат буолар ураты суолталанар.

Итинэн сибээстээн саха тылыгар уерэтии программата орто оскуоланы бүтэрэр уерэнээччигэ маннык ирдэбили туруорар:

1. Уерэнээччи улэбэ-хамнаска, дыалаба-куолуга, общественной олоххо тереебут тылынан хомобойдук кэпсэтэр, санаатын сааһылаан этэр, суруйар.
2. Саха тылын уерэбин, тыл культуратын туһунан ейдебулу ылар, литературнай нуорманы билэр, тереебут тылын барба баайын сыаналыыр, сатаан туһанар.
3. Ийэ тылын баайынан, кэрэтинэн кизэн туттар, тереебут тыла сайдарын туһугар туруулаһар, кэлэр келуенэбэ тириэрдэр ытык иэстээбин ейдуур.

Оскуолаба тереебут тылы уерэтии предметэ – саха литературнай тыла.т литературнай тыл хайа да омукка тыл сайдыытын саамай урдук кестуутэ. Литературнай тыл диэн норуот буттуун билэр, харыстанар бигэ нуормалаах, арацаламмыт араас истииллээх, тыл талыллыбыт, нарыламмыт, чочуллубут керуцэ буолар.

Билицци уерэх этэринэн, тылы билии икки таһымнаах:

1. Литературнай тыл нуорматын баһылааһын, ол аата тыл фонетическай, лексическэй, грамматическай сокуоннарын билии;
2. Тыл культуратын ирдэбилин, стилистиканы билии, а.э., тыл олоххо туттуллар сизэрин, уеруйэбин, быраабылатын тутуһан сацарыы, суруйуу.

Итиннэ олобуран, билигин саха тылын орто оскуолаба уерэтии икки хайысханы тутуһар:

А) саха тылын уерэбин туһунан ейдебулу, литературнай тыл нуормаларын билии;

Б) тыл культуратын, стилистика ирдэбиллэригэр тирэбирэн, ситимнээн сацарар уеруйэби (ситимнээх сацаны) сайыннарыы. Саха тылын уерэтии маннык ис хоһоонноох буолар:

Лексиканы уерэтии саха омук тылын барба баайын арыһан, тылы араас эйгэбэ, араас сыалга-сорукка сатаан туттар кыабы биэрэр.

Фонетика салаата саха тылын дорбоонун ураты айылгытын кердерен, саха тылын уйэлээх угэстэрин харыстыырга олук охсор.

Морфология араас саца чааһа уескуур уонна уларыһар халыбын уерэтэн, тыл литературнай нуорматын арааран билэргэ уонна тутуһарга уерэтэр.

Синтаксис сахалыы этии эгэлгэ арааһын билиһиннэрэн, уерэнээччи саныыр санаатын толору этэригэр, ситимнээх сацата сайдарыгар терут буолар.

Таба суруйуу уонна сурук бэлиэтин быраабылатын сахалыы сурук тыла халбацнаабат биир бигэ керуцнээх, тургэнник ейденер буоларын хааччыйар.

Тыл культурата, стилистика уонна функциональнай стиль ейдебуллэрэ уерэнээччи сацарар сацата ыраас, хомо5ой, этигэн, урдук культуралаах буоларыгар кемелеһер.

Саха тылын оскуола5а уерэтии маннык сыалы-соруугу туруорар:

1. Саха тылын бар5а баайын, тутулун, уратытын о5о ейугэр-сурэ5эр тийэр курдук арыян кердеруу.
2. Орто оскуоланы бутэрэр уерэнээччигэ араас эйгэ5э, араас наада5а сахалыы сатаан сацарар, суруйар дьо5уру ицэрии.
3. Саха тылын талы-талба кэрэтин биллэрэн, ийэ тылын себулуур, харыстыыр, терут культуратын биһириир, омугун сыаналыыр, убаастыыр ыччаты иитэн таһаарыы.

5 кылаас. Саха тыла (68 чаас)

№	Уопсай тема	Ытыллар кунэ	Ытыллы-быт кунэ	Уруок темата	чааһа	Уерэнээччи тугу билиэхтээ5э, сатыахтаа5а	Дьиэ5э рлэ
1	Тыл уерэ5э. 68 чаас	2.09	2.09	Саха тыла - ийэ тылбыт	1		1 & 2 эрч.
2	Лексика. 13 чаас	6.09	6.09	Лексика ейдебулэ	1	Национальнай тыл. Кэпсэтии тыла. Туелбэ тыла. Саха литературнай тыла. Тылдыт арааһа.	5 эрч.
3		8.09	8.09	Тыл ейдебулэ. Тыл суолтата.	1	Биир, элбэх уонна кеспут суолталаах тылы этииттэн, тиэкистэн соруудах быһытынан бэйэтэ булар.	Быраабыла, падеж.
4		13.09	13.09	Тыл лексическэй суолтата	1	Лексическэй суолтатын быһаарар, тыл ситимигэр киллэрэр.	5 параграф, быраабыла
5		15.09	15.09	Элбэх уонна биир суолталаах тыллар	1	Быһаарыылаах тылдыттан тылы	11 эрч.

6		20.09	20.09	Бэрэбиэркэлиир диктант. «Күчүн»	1	сатаан булар	
7		27.09	27.09	Тыл кене уонна кеспут суолтата	1	Уус-уран сиһилиир ньыма арааһыгар кеспут суолталаах тылы ыйар; бэлэм уус-уран сиһилиир ньыманы туттан	14 эрч.
8		29.09		Тыл кеспут суолтатын сацарар сацаба туттуу	1	этии толкуйдуур, тиэкискэ туһанар. Уус-уран ойуулуур-дьуһуннуур холобуру айан. Этии толкуйдуур, тиэкискэ туһанар.	19 эрч.
9.		4.10		Омоним	1	Омоним лексическэй суолтатын быһаарар. Сацарар сацаба, уус-уран айымньыга омонимы булар, быһаарар.	22 эрч. (2 чаа'а)
10.		6.10		Антоним	1	Тыл антонимын булар. Паараласпыт тылы уескэтэр. Сацарар сацаба. тиэкискэ сатаан туттар.	26 эрч.
11		11.10		Синоним	1	Синоним кэккэтин булар, суруннуур тылы араарар, синоним кэккэтигэр	30 эрч.
12		13.10		Синонимы сацарар сацаба туттуу	1	тылы суолтатынан сааһылыыр. Синоним арааһын (толору, дэгэт, истиил, дэгэт суолталаах истиил	36 эрч. (1,2 ч.), 39 эрч.
13		18.10		Стиль синонима	1		6 этиитэ толк.
14		20.10		Диктант.	1	синонима) быһаарар. Сурук	
15		25.10		Дэгэт суолталаах стиль синонима. Синонимы текскэ туттуу.	1	улэтигэр синоним тылдытын (учебник сыһарытын) сатаан туһанар. Синоним сыһа- халты туттуулар, истиили кэһэр сирин таба керер, быһаарар, кеннерер. Хатыланар тылы булан, синонимынан солбуйар. Этиигэ, тиэкискэ синоним кэккэтиттэн тобоостоох тылы туттар.	43 эрч. (1,2 чаа'а)

16		27.10		Хатылаа´ын	1		Быраабылалары хатылаа´ын. 48 эрч.	
17		01.11		«Кы´ын кэлиитэ» эйтэн суруйуу	1		Быраабыла. 51 эрч.	
1		3.11			1		56	
2	Синтаксис уонна сурук бэлиэтэ. 15 чаас 2 чичэппэр			Этии. Этии арааһа Тыл ситимэ		Этииттэн тыл ситимин араарар. Тутах тылтан ыйыты туруорар, баһылатар тылы быһаарар. Этии тиибин араарар, сепке интонациялыыр, сурук бэлиэтин сепке туруорар. Этии тиибин соруудах быһыытынан солбуйар. Сурук улэтигэр араас этиини туһанар.	Быраабыла тэтэрээтэ. эрч.	
3		8.11		Этии туттаах чилиэннэрэ. Туһаан уонна кэпсиирэ	1	Судургу этии туттаах уонна ойобос чилиэннэрин ыйыты туруоран булар. Тэнийбэтэх этиини соруудах быһыытынан тэнитэр.	Быраабыла. 61 эрч.	
4		10.11		Этии ойобос чилиэннэрэ. Быһаарыы	1		Быраабыла. 65, 66 эрч.	
5		15.11		Толоруу	1		71 эрч.	
6		17.11		Сиһилии	1		74, 75 эрч.	
7		22.11		Хатылааһын. Бэрэбиэркэлиир улэ.	1			
8		24.11		Хатылаа´ын	1		64 эрч.	
9		29.11 1.12		Этии биир уустаах чилиэннэрэ	1		Этиигэ, тижискэ биир уустаах чилиэннэрин ыйыты туруоран	73 эрч.

						булар, сурук бэлиэтин быһаарар, таба интонациялаан аабар. Этиигэ 9сорудах быһыытыннан биир уустаах ч10илиэни эбэр, сурук бэлиэтин туруорар, ис хohoоно хайдах уларыйарын бол5ойон керер. Биир уустаах чилиэни сатаан туттар	
10		6.12		Биир уустаах чилиэннэрдээх этии	1		87, 88 эрч.
11		8.12		Биир уустаах чилиэннэри тымэр тыл.	1		Биир уустаах чил. тымэр тыллаах 5 этиитэ суруй.
12		13.12		Диктант. Тымныы о±онньор.	1		
13		15.12		Туһулуулаах этии	1		Быраабылалары хатылаа´ын
14		17.12		Хатылаа´ын	1	Этиигэ ыйытыгы туруоран туһулууну булар, сурук бэлиэтин сепке туруорар. Туһулуу бүтэник сүһе5эр аһа5ас дор5оон уларыйытын сатаан туһанар. Туһулуу интонациятын таба сацарар. Сахалыы туһулуур тыл испииһэгин оцорор, арааһын то5оостоох сиргэ сатаан туттар.	93 эрч.. Быраабыла.
15		22.12		Судургу уонна холбуу этиилэр	1		Быраабыла тэтэрээтин толоруу, быраабылалары ҫ ³ рэтии хатылаа´ын.
1		27.12 10.01		Сирэй саца.	1	Судургу уонна холбуу этиини туттах чилиэццэ тирэ5ирэн араарар. Ситим тылы, интонацияны, -ан сыһыарыыны туттан, холбуу этиини оцорор. Холбуу этиигэ сурук бэлиэтин сепке туруорар.	100 эрч. Быраабыла.
2		12.01		Диалог	1	Диалогу сирэй сацаттан, ойо5ос сацаттан араарар; сурук бэлиэтин сепке туруорар. Тиэкискэ диалогу таба туһанар. Сирэй сацалаах этиини	106 эрч.
3		17.01		Хатылааһын	1		111 эрч (3йт ³ н суруйуу)

4		19.01 24.01		Фонетика уонна графика. Са ² а дор±оонноро μ ³ скμр узулуобуйалара	1	араарар, сурук бэлиэтин сепке туруорар. Туора киһи сацатын сирэй саца, ойо5ос саца быһыытынан суруйар, автор сацатын сирэй саца иннигэр, кэннигэр, ортотугар туруорар, сурук	119 эрч.. 1-11 ыйыт. Эпп.
---	--	----------------	--	--	---	--	---------------------------

		26.01				бэлиэтин ту руорар. Тиэкискэ таба туттар.	
--	--	-------	--	--	--	---	--

5	Фонетика уонна таба сацарыы. 12 7чаас	31.01		Алфавит	1	Сацарарга тыл хамсыырынан сирдэтэн, илин-кэлин, киэц- уос-кыара5ас, аях дор5оонун араарар.	26&, быраабыла
6		2.02		А´а±ас уонна бртэй дор±ооннор	1	Тылга дыуерэлэһиит аһа5ас дор5оон ин быһаарар. сокуонун	121 эрч. Алфавит
7		7.02		Кылгас уонна у´ун а´а±ас дор±ооннор	1	Тылга сыҕыарыы эбиллэригэр оон аһа5ас дыуерэлэһиитин	123 эрч.
8		9.02		Кылгас уонна у´ун а´а±ас дор±ооннор	1	сокуонун туту таба сацарар, суруйар.	125 эрч, быраабыла
9		14.02		Дифтоннар	1		126 эрч.
10		16.02		Дифтоннар	1		129 эрч
11		21.02		А´а±ас дор±ооннору наардаа´ын	1		127 эрч.
12		23.02		Киэ ² уонна кыара±ас а´а±ас дор±ооннор	1	Бутэй дор5оонунан бутэр тыл олобор сыһыарыы эбиллэригэр	131 эрч.
13		28.02		Уос уонна аях а´а±ас дор±оонноро	1	дор5оон уларыыытын быһаарар, оннук тылы таба суруйар.	2-с быраабыла

14		2.03		А´а±ас дор±ооннор дьм³рэлэ´эр сокуоннара	1	Сацарар сацаба сахалы орфоэпия нуорматын кэһи тубэлтэтин ейдеен истэр, бэйэтин сацатын хонтуруоллуур.	«Ийэ барахсан»- ³йт³н суруйуу
15		7.03 9.03		Ньиргирдээх уонна ньиргирэ суох бүтэй дор±ооннор. Бүтэй дор±ооннор а/д сабыдыалларынан солбуллуулар	1	Нуучча тылын сабыдыалынан саха тылын орфоэпиятын нуорматын кэһи тубэлтэтин арааран истэр. Кирири тылы дор±оон дьуерэлэхэр сокуонун тутуһан сацарар.	136 эрч.
16		14.03.		Диктант	1		33-34 & быраабыла
17	Тыл састааба уонна таба суруйуу. 15 чаас	16.03 21.03		Бүтэй дор±ооннор дьм³рэлэ´эн туруулар. Т³тт³рм ассимиляция	1	Тыл олоһун, сыһарыытын араарар. Уескэтэр, уларытар сыһарыыны быһаарар.	
18		23.03		Хатылаа´ын	1	Кылгас-уһун аһаҕас дор±оонноох, дифтоннаах, хоһулаһар, сэргэстэхэр, пааралаһар бүтэй дор±оонноох тылы таба суруйар. Орфография быраабылатыгар ыйыллар тылы таба суруйууну быһаарар, алһаһы булан	35-36 п., 145 эрч. (I-II ч.)
19		28.03		Бүтэй дор±ооннор хо´ула´ан туттуллуулар	1		
1		30.03		Аахпыттан суруйуу	1		153 эрч.

2		04.04		Тыл оло±ун уонна сы´ыарыытын ³йд³бүлэ. Орфография	1	керер, кеннерер. Быраабыланан суруллар тыллары таба суруйар. Нууччалыгы суруллар тылы сатаан быһаарар, албаһы булан керер, кеннерер.. Нууччалыгы суруллар тылга эбиллэр	152 эрч., 3№ д³рэтии
3		06.04		Сы´ыарыы а´а±ас дор±оонун таба суруйуу	1	сыһыарыыны, сымнатар бэлиэ түһэр уонна туспэт тубэлтэлэрин таба суруйар.	ал±аска үлэ
4		11.04		Хатылаа´ын	1		
5		13.04		А/д сабаланаар сыһыарыы иннигэр тыл олобун уларыыыта	1		
6		18.04		Кириии тыл олобун бүтэһик дорбоонун туһуутун таба суруйуу	1		176 эрч.
7		20.04		44. Тыл олобор а/д эбиллиитин таба суруйуу	1		188, 189 эрч.
8		25.04		45. Б/д сэргэстэһиилэринэн бүтэр тыллар олохторун уларыппакка суруйуу	1		42 п., 200 эрч.
9		27.04		46. Сымнатар бэлиэ түһэр уонна туспэт тубэлтэлэрэ	1		202, 203 эрч.

10		02.05		Диктант	1		208 эрч.
11		04.05		«Саас» - 3 йт 3 н	1		212 эрч.
				суруйуу			
12		09.05		Хатылаа ын.. Холбуу тыллар	1		215 эрч.
13		11.05		48. Тылы кеһеруу. Хатылааһын	1		
14		16.05		49-50. Текст ейдебулэ, тутула	1		
15		18.05		51-52. Текскэ этии ситимэ. Текскэ этиилэри ситимниир ньымалар	1	Холбуу тылы таба суруйууну быһаарар, албаһы булан керер. Холбуу тылы таба суруйар.	221 эрч.
16		23.05		53. Текст темата. Былаана. Са ² а тийбэ.	1	Тылы кеһеруу быраабылатын быһаарар, албаһы булан керер, кеннерер. Тылы атын строкаба быраабыланы тутуһан сепке кеһерер.	223 эрч.
17	Ситимнээх сацаны сайыннарыы. 7 чаас	25.05		Хатылаа ын	1		49-51 п., эрч. 234
18		30.05		Хатылаа ын	1		52-53 п.

Всего 68 ч.